

Bekendtgørelse om tilskud til Vand- og klimaprojekter 2023

I medfør af § 2, stk. 1, 2, 3 og 4, § 4, § 5, § 13, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1 og 2, og § 20, stk. 1, i lov nr. 407 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. fastsættes efter bemyndigelse [tekst om delegation til Miljøstyrelsen]:

Kapitel 1

Anvendelsesområde m.v.

§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse for tilskud til Naturstyrelsens og kommuners forundersøgelse af og etablering af Vand- og klimaprojekter med følgende indsatser:

- 1) Kvælstofvådområder til fjernelse af kvælstof.
- 2) Lavbundsprojekter til reduktion af drivhusgasudledning og til forbedring af natur.

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) Delopland: Kystvand-delopland, som fremgår af vandområdeplaner 2021-2027 og det tilhørende kortgrundlag.
- 2) Forventet yderligere indsats: Den forventede yderligere indsats, der fremgår af bilag 1 til vandområdeplaner 2021-2027.
- 3) IMK: Internet Markkort.
- 4) Kvælstofindsatsbehov: Det kvælstofindsatsbehov, der fremgår af bilag 1 til vandområdeplaner 2021-2027, som er afsat til vådområder og CAP-lavbund. Kvælstofindsatsen for de enkelte ordninger fremgår af bilag 1 og 2 til denne bekendtgørelse som forventet effekt, jf. også [link til kortportal].
- 5) Projektareal: Område indtegnet i IMK i forbindelse med ansøgning om tilsagn om tilskud.

Kapitel 2

Ansøgning

Projekttyper

§ 3. Landbrugsstyrelsen kan under indsatserne kvælstofvådområde- eller lavbundsprojekter give tilsagn om tilskud til følgende projekttyper:

- 1) Forundersøgelse af kvælstofvådområdeprojekter til fjernelse af kvælstof.
- 2) Etablering af kvælstofvådområdeprojekter til fjernelse af kvælstof.
- 3) Forundersøgelse af lavbundsprojekter.
- 4) Etablering af lavbundsprojekter.

Oplysning om lodsejerkompensation

§ 4. Ansøger skal samtidig med ansøgning om etablering af et projekt, jf. § 3, nr. 2 og 4, oplyse om reservation af en økonomisk ramme til lodsejerkompensation i form af:

- 1) Køb af projektjord i henhold til lov om jordfordeling og offentligt køb og salg af fast ejendom til jordbrugsmæssige formål m.m. (jordfordelingsloven).
- 2) Jordfordeling i henhold til lov om jordfordeling og offentligt køb og salg af fast ejendom til jordbrugsmæssige formål m.m. (jordfordelingsloven).
- 3) Kompensation som følge af tilsagn om tilskud til en arealbaseret tilskudsordning for Vand- og klimaprojekter.

Stk. 2. Landbrugsstyrelsen berigtiger ansøgers oplysninger om den økonomiske ramme til lodsejerkompensation, hvis det vurderes, at den angivne økonomiske ramme ikke er tilstrækkelig til at gennemføre projektet.

Ansøgningsfrister

§ 5. Ansøgning om tilsagn om tilskud til forundersøgelse eller etablering af et kvælstofvådområdeprojekt, jf. § 3, nr. 1 og 2, kan indgives i perioden [15. september til 15. november 2023].

Stk. 2. Ansøgning om tilsagn til forundersøgelse eller etablering af et lavbundsprojekt, jf. § 3, nr. 3 og 4, kan indgives i perioden [15. september til 15. november 2023].

Ansøgning om forundersøgelser

§ 6. Ansøgning om tilsagn om tilskud til forundersøgelse af et kvælstofvådområdeprojekt eller et lavbundsprojekt, jf. § 3, nr. 1 og 3, skal indeholde følgende:

- 1) Udfyldt ansøgningsskema med oplysninger om ansøger, projektdata, berørte lodsejere, udgiftsposter og samlet budget. [tilføjes evt. yderligere punkter]
- 2) Indtegning af projektområdet i IMK.
- 3) To direkte sammenlignelige tilbud for udgifter over 50.000 kr., jf. dog stk. 2. Tilbud er direkte sammenlignelige, når de enkelte poster fremgår af tilbuddene, og disse er afgivet af uafhængige leverandører med forskellige CVR-numre. Tilbuddene skal omfatte den samme vare eller tjenesteydelse.

Stk. 2. Der kan dispenseres fra kravet om direkte sammenlignelige tilbud i stk. 1, nr. 3, hvis der alene findes én leverandør af den konkrete vare eller tjenesteydelse. Ansøgers begrundelse for kun at vedlægge et tilbud skal fremgå af ansøgningen.

Ansøgning om etableringer

§ 7. Ansøgning om tilsagn om etablering af et kvælstofvådområdeprojekt eller et lavbundsprojekt, jf.

§ 3, nr. 2 og 4, skal vedlægges:

- 1) Udfyldt ansøgningsskema med oplysninger om ansøger, projektdata, information vedr. berørte lodsejere, anlægsgaver, udgifts- og budgetposter inkl. lodsejerkompensation og samlet budget [tilføjes evt. yderligere punkter]
- 2) Indtegning af projektarealet i IMK.

3) En teknisk forundersøgelse, som indeholder:

- a) Projektbeskrivelse.
- b) Oplysninger om projektets beliggenhed og afgrænsning.
- c) Kort over eksisterende og fremtidige afvandingsforhold, oplande og det samlede projektareal.
- d) Oplysninger om projektarealets tilstand på ansøgningstidspunktet, herunder om jordbundsforhold, hydrologi, afvandingsforhold og arealanvendelse.
- e) En vurdering af projektets effekt i forhold til kvælstof, fosfor eller CO₂-ækvivalenter, jf. §§ 12 og 13. Vurderingen skal være ud fra de nyeste beregningsmetoder, som er godkendt af Miljøstyrelsen.
- f) En beskrivelse af nødvendige anlægsarbejder og afværgeforanstaltninger i forbindelse med projektets etablering samt et forventet budget for disse.
- g) En beskrivelse af projektets konsekvenser, herunder for vandstands- og afvandingsforhold samt arealanvendelse.
- h) Oversigt over, hvilke tilladelser og dispensationer etableringen af projektet er omfattet af, og en vurdering af muligheden for at opnå de myndighedstilladelser, der er nødvendige for etablering af projektet.
- i) Udtalelse fra det arkæologiske ansvarlige museum.

4) En ejendomsmæssig forundersøgelse indeholdende:

- a) Et kort, der angiver projektområdets ejerforhold og ejendommenes beliggenhed.
- b) Ejendommenes driftsform.
- c) En liste, der viser projektområdets arealanvendelse på markniveau med hektarangivelse i forhold til det relevante referenceår.
- d) Projektets lodsejertilslutning.
- e) Lodsejernes ønsker om enten at sælge projektjorden eller om arealbaseret tilskud til våd- eller lavbundsområdet.

- f) Lodsejernes ønsker om erstatningsjord.
 - g) Projektets samlede økonomi mht. lodsejernes ønsker for salg af projektjord.
 - h) Projektets samlede økonomi mht. lodsejernes ønsker om tilskud til fastholdelse af våd- eller lavbundsområdet.
 - i) Afklaring af behovet for jordfordeling i projektet begrundet i lodsejernes ønsker om kompensation.
 - j) Budget for jordfordelingen.
 - k) Afklaring af projektgrænserne, hvor projektgrænsen skal afspejle lodsejernes fremtidige udnyttelse af områderne, herunder lodsejernes fremtidige arrondering af arealet.
- 5) To direkte sammenlignelige tilbud for udgifter over 50.000 kr., hvis disse foreligger på ansøgningstidspunktet, jf. dog stk. 2. Tilbud er direkte sammenlignelige, når de enkelte poster fremgår af tilbuddene, og disse er afgivet af uafhængige leverandører med forskellige CVR-numre. Tilbuddene skal omfatte den samme vare eller tjenesteydelse.

Stk. 2. Der kan dispenseres fra kravet om direkte sammenlignelige tilbud i stk. 1, nr. 5, hvis der alene findes én leverandør af den konkrete vare eller tjenesteydelse. Ansøgers begrundelse for kun at vedlægge et tilbud skal fremgå af ansøgningen.

Stk. 3. Der kan dispenseres fra kravet om at indsende en ejendomsmæssig forundersøgelse, jf. stk. 1, nr. 4, hvis det ikke findes nødvendigt til etableringen af projektet.

Miljøstyrelsens kompetence

§ 8. Miljøstyrelsen vurderer det natur- og miljøfaglige indhold af ansøgninger om tilskud til etablering af kvælstofvådområdeprojekter og lavbundsprojekter på baggrund af kriterierne, jf. §§ 12 og 13, og ved ansøgning om ændring af et projekt, jf. § 22, 1. pkt.

Stk. 2. Miljøstyrelsen vurderer tilsvarende det natur- og miljøfaglige indhold i prioritering af ansøgninger inden for kvælstofindsatsbehov, jf. § 9, stk. 4 og 5 og, jf. § 10, stk. 4, 5 og 6, og ved ansøgning om ændring af et projekt, jf. § 22, 2. og 3. pkt.

Kapitel 3

Prioritering af projekter

Prioritering af kvælstofvådområdeprojekter

§ 9. Der afsættes en pulje til tilskud til forundersøgelser af kvælstofområdeprojekter til fjernelse af kvælstof, jf. § 3, nr. 1. Ansøgninger inden for denne pulje prioriteres efter bedste omkostningseffektivitet ved etablering af projektet i form af kr. pr. kg N pr. år.

Stk. 2. Der afsættes en pulje til tilskud til etablering af kvælstofområdeprojekter, jf. § 3, nr. 2. Ansøgninger inden for denne pulje prioriteres efter bedste omkostningseffektivitet i form af kr. pr. kg N pr. år.

Stk. 3. Hvis flere projekter om forundersøgelse eller etablering af kvælstofvådområder har samme omkostningseffektivitet, prioriteres disse indenfor de enkelte puljer efter størrelsen af kvælstofreduktionen, således at projektet med størst reduktionspotentiale prioriteres højest.

Stk. 4. Et eller flere projekter om etablering af kvælstofvådområder må ikke overstige rammerne for kvælstofindsatsbehovet i et delopland, jf. bilag 1. Hvis der i samme ansøgningsrunde indkommer ansøgninger om etablering af kvælstofvådområder til samme delopland, der tilsammen reducerer med mere end kvælstofindsatsbehovet i deloplandet, gives der afslag til det projekt, der opnår den laveste prioritering. Reducerer et eller flere projekter med en højere prioritering med mere end kvælstofindsatsbehovet i deloplandet, gives der afslag til de projekter, og projekter med lavere prioritering kan derefter opnå tilsagn, indtil kvælstofindsatsbehovet er opfyldt, jf. dog stk. 5 og 6.

Stk. 5. Den i bilag 1 angivne forventede yderligere indsats i deloplandet medregnes i begrænsningen i stk. 4, hvis der fortsat vurderes, at være et reduktionsbehov der ikke er opfyldt af andre kollektive virkemidler.

Stk. 6. Begrænsningen i stk. 4 og 5, kan fraviges i ganske særlige tilfælde, hvis det vurderes, at der fortsat er et kvælstofindsatsbehov i deloplandet. Hvis der sker en fravigelse, prioriteres projektet med den højeste pointscore, som ikke blev prioriteret efter stk. 4 og 5.

Stk. 7. Der tildeles tilsagn til ansøgninger om forundersøgelser efter prioriteringen i stk. 1, og ansøgninger om etableringer efter prioriteringen i stk. 2-6, indtil bevillingsrammen er nået.

Prioritering af lavbundsprojekter

§ 10. Der afsættes en pulje til tilskud til forundersøgelser af lavbundsprojekter, jf. § 3, nr. 3.

Ansøgninger inden for denne pulje prioriteres efter bedste omkostningseffektivitet ved etablering af projektet i form af kr. pr. ton CO₂-ækvivalenter pr. år.

Stk. 2. Der afsættes en pulje til tilskud til etablering af lavbundsprojekter, jf. § 3, nr. 4. Ansøgninger inden for denne pulje prioriteres efter prioriteringskriterier i bilag 4.

Stk. 3. Hvis flere ansøgninger opnår samme antal point, jf. stk. 2, prioriteres ansøgningerne efter bedste omkostningseffektivitet.

Stk. 4. Et eller flere projekter om etablering af lavbundsprojekter må ikke overstige rammerne for kvælstofindsatsbehovet i et delopland, jf. bilag 2. Hvis der i samme ansøgningsrunde indkommer ansøgninger om etablering af lavbundsprojekter til samme delopland, der tilsammen reducerer med mere end kvælstofindsatsbehovet i deloplandet, gives der afslag til det projekt, der opnår den laveste prioritering. Reducerer et eller flere projekter med en højere prioritering med mere end kvælstofindsatsbehovet i deloplandet, gives der afslag til de projekter, og projekter med lavere prioritering kan derefter opnå tilsagn, indtil kvælstofindsatsbehovet er opfyldt, jf. dog stk. 5, 6 og 7.

Stk. 5. Den i bilag 2 angivne forventede yderligere indsats i deloplandet medregnes i begrænsningen i stk. 4, hvis der fortsat vurderes, at være et uudnyttet reduktionsbehov, der ikke er opfyldt af andre kollektive virkemidler,

Stk. 6. Begrænsningen i stk. 4 og 5, kan fraviges i ganske særlige tilfælde, hvis det vurderes, at der fortsat er et kvælstofindsatsbehov i deloplandet. Hvis der sker en fravigelse, prioriteres projektet med den højeste pointscore, som ikke blev prioriteret efter stk. 4 og 5.

Stk. 7. Lavbundsprojekter i deloplande uden et kvælstofindsatsbehov jf. bilag 2 eller hvor kvælstofindsatsbehovet vurderes at være opfyldt er undtaget prioriteringen i stk. 4-6 i forhold til kvælstofindsatsbehov.

Kapitel 4

Kriterier og forpligtelser

Kriterier for støtteberettigelse til forundersøgelser

§ 11. Tilsagn om tilskud til projekter om forundersøgelse er betinget af følgende:

- 1) Projektet om forundersøgelse af kvælstofvådområder, jf. § 3, nr. 1, er beliggende i et delopland med et kvælstofindsatsbehov, jf. bilag 1.
- 2) Projekt om forundersøgelse af lavbundsprojekter, jf. § 3, nr. 3, placeres sådan, at minimum 60 pct. af projektområdet skal være beliggende på kulstofrige lavbundsjord med minimum 6 pct. organisk kulstofindhold, jf. [indsættes link til kortportal ift. tørvekort], jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kriteriet i stk. 1, nr. 2, kan fraviges efter en konkret vurdering, hvis det vurderes, at ansøger kan sandsynliggøre, at tørvekortet, jf. nr. 2, ikke er retvisende.

Kriterier for støtteberettigelse til etablering af kvælstofvådområder

§ 12. Tilsagn om tilskud til projekter om etablering af kvælstofvådområder, jf. § 3, nr. 2, er betinget af følgende:

- 1) Projektet bidrager til en reduktion af kvælstofbelastningen i et delopland, hvor der vurderes at være et kvælstofindsatsbehov, jf. § 9 og bilag 1.
- 2) Projektet vurderes at fremme en naturlig hydrologisk tilstand i projektområdet.

3) Projektet vurderes ikke at føre til en forøget fosforudledning, der har en væsentlig negativ effekt på omgivelserne.

4) Projektet er omkostningseffektivt, jf. bilag 3, jf. dog stk. 2.

5) Beregning af projektets effekt i forhold til reduktion af udledningen af kvælstof, jf. bilag 1.

Stk. 2. En samlet pris, der overstiger maksimum omkostningerne for vurdering af projektets omkostningseffektivitet, jf. bilag 3, kan efter en konkret vurdering anses som omkostningseffektiv, hvis projektet vil have en betydelig effekt i forhold til formålet med vådområdeindsatsen.

Kriterier for støtteberettigelse til etablering af lavbundsprojekter

§ 13. Tilsagn om tilskud til projekter om etablering af et lavbundsprojekt, jf. § 3, nr. 4, er betinget af følgende:

- 1) Minimum 60 pct. af projektområdet skal være beliggende på kulstofrige lavbundsgrunde med minimum 6 pct. organisk kulstofindhold, jf. dog stk. 3.
- 2) Projektet vurderes at fremme naturlig hydrologisk tilstand i projektområdet.
- 3) Projektet vurderes ikke at føre til en forøget fosforudledning, der har en væsentlig negativ effekt på omgivelserne.
- 4) Projektet bidrager til at fremme naturens kvalitet og til at skabe sammenhængende og robuste naturområder.
- 5) Projektet skal være omkostningseffektivt, jf. bilag 3, jf. dog stk. 2.
- 6) Beregninger af projektets effekt i forhold til reduktion af udledningen af CO₂ og i forhold til reduktion af udledningen af kvælstof, jf. bilag 2.

Stk. 2. En samlet pris, der overstiger maksimum omkostningerne for vurdering af projektets omkostningseffektivitet, jf. bilag 3, kan efter en konkret vurdering anses som omkostningseffektiv, hvis projektet vil have en betydelig effekt i forhold til formålet med lavbundsprojekter.

Stk. 3. Kriterierne i stk. 1, nr. 1, kan fraviges efter en konkret faglig vurdering eller hvis projektet er beliggende i tilknytning til et Natura 2000-område, hvor projektet bidrager til at udvide eller understøtte naturtyper eller artslevesteder, jf. bilag 5.

Forpligtelser

§ 14. Tilsagnshaver er i tilsagnsperioden forpligtet til følgende:

- 1) Gennemføre projektet i overensstemmelse med tilsagnet.
- 2) Informere offentligheden om tilskuddet fra den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne den offentlige medfinansiering af projektet, herunder skiltning, jf. bilag III, del 2, i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 2022/129 af 21. december 2021.
- 3) Afslutte projektet senest den dato, der er anført i tilsagnet, dog senest 2 år fra datoen for tilsagn for projekter om forundersøgelser, og senest 4 år fra datoen for tilsagn for projekter om etablering, jf. dog § 23.
- 4) Sikre opnåelse af de nødvendige tilladelser og dispensationer fra offentlige myndigheder, jf. § 25, stk. 3, nr. 6.
- 5) Sende udbetalingsanmodning rettidigt, jf. § 25, stk. 4.
- 6) Have et særskilt regnskabssystem eller en passende regnskabskode for alle transaktioner med tilknytning til projektet.
- 7) Sikre, at der ved etablering af et kvælstofvådområdeprojekt eller lavbundsprojekt tinglyses en servitut, jf. § 17, på samtlige ejendomme inden for det endelige projektareal inden datoen for slutudbetaling.

Stk. 2. Der kan fastsættes yderligere forpligtelser i tilsagnet, herunder at forundersøgelser skal belyse forholdet til tidligere gennemførte projekter i tilknytning til projektarealet, at data fra tidligere forundersøgelser i tilknytning til projektarealet skal genbruges så vidt muligt, og at servitutter for projektarealet skal indeholde yderligere bestemmelser, herunder om afvandingsforholdene og vedligeholdelse af anlæg, end anført i § 17.

Stk. 3. For projekter om forundersøgelser er tilsagnshaver endvidere forpligtet til at udarbejde en teknisk forundersøgelse og en ejendomsmæssig forundersøgelse, der skal indeholde de oplysninger, der fremgår af § 7, stk. 1, nr. 3 og 4.

Stk. 4. Der kan dispenseres fra forpligtelsen til at udarbejde en ejendomsmæssig forundersøgelse, jf. stk. 3, hvis det ikke findes nødvendigt til etableringen af projektet.

Stk. 5. Tilsagnshaver skal inden påbegyndelse af etableringen af et kvælstofvådområdeprojekt eller etableringen af et lavbundsprojekt indsende 2 direkte sammenlignelige tilbud for udgifter over 50.000 kr., hvis tilbuddene ikke er indsendt sammen med ansøgning om tilsagn om tilskud, jf. § 7, stk. 1, nr. 5.

Stk. 6. For projekter om etableringer er tilsagnshaver endvidere forpligtet til at gennemføre projektet i overensstemmelse med den på projektbeskrivelse, som er vedlagt ansøgningen, jf. § 7, stk. 1, nr. 3, litra a, jf. dog § 20.

§ 15. Tilsagnshaver skal forud for ansøgning om udbetaling for så vidt angår etablering af kvælstofvådområdeprojekter eller lavbundsprojekter indsende en slutredegørelse.

Stk. 2. Slutredegørelsen skal indeholde følgende:

- 1) Redegørelse for det afsluttede projekt.
- 2) Beskrivelse af de udførte anlægsarbejder.
- 3) Beskrivelse af eventuelle afvigelser i forhold til tilsagn og begrundelse herfor.
- 4) Før- og efterbilleder af projektarealet.
- 5) Oversigtskort indeholdende:
 - a) Den endelige projektafgrænsning.
 - b) Nye- og reetablerede vandløbsstrækninger.
 - c) Arealer, der periodevist oversvømmes samt arealer, der anvendes til overrisling.
 - d) Etablerede søer
 - e) Markering af hvor anlægsarbejderne er gennemført.

f) Markering af hvor afværgeforanstaltningerne er gennemført.

g) Markering af hvor før- og efterbilleder er taget, jf. nr. 4.

Stk. 3. Miljøstyrelsen vurderer på baggrund af slutredegørelsen, hvorvidt kvælstofvådområdeprojektet eller lavbundsprojektet er gennemført i overensstemmelse med projektbeskrivelsen, jf. § 14, stk. 5 og kriterierne til etableringsprojektet i tilsagnet om tilskud, der var gældende på tilsagnstidspunktet, jf. §§ 12 og 13.

Stk. 4. Hvis Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke er overensstemmelse mellem projektbeskrivelsen, jf. § 14, stk. 5 og kriterierne til etableringsprojektet i tilsagnet om tilskud, jf. §§ 12-13, og det gennemførte projekt, skal tilsagnshaver indsende en ny slutredegørelse, når uoverensstemmelsen er afhjulpet.

§ 16. Tilsagnshaver er endvidere forpligtet til følgende, når projektet er afsluttet:

- 1) Holde udbetalingsanmodningen med tilhørende regnskabsbilag tilgængelig i mindst 5 år og 6 måneder, regnet fra datoen for slutudbetaling af tilskud.
- 2) Holde dokumentation for, at lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren og udbudsloven er overholdt, tilgængelig i mindst 5 år og 6 måneder fra datoen for udbetaling af tilskud, hvis projektet eller dele heraf er omfattet af disse regler.
- 3) Sikre, at kontrolmyndigheden har adgang til projektarealet og det fysiske og digitale projektmateriale i forbindelse med kontrol.

Kapitel 5

Tinglysning

§ 17. Der skal tinglyses en servitut om vådområdeprojekter og om lavbundsprojekter på samtlige ejendomme med arealer inden for projektarealet. I servitutterne skal Landbrugsstyrelsen være anført som påtaleberettiget.

Stk. 2. Servituten skal indeholde bestemmelser om følgende:

- 1) For projektet gælder, at arealer permanent skal henligge som vådområde eller lavbundsområde og fastholdes som græs- eller naturarealer med naturlig vandstand i overensstemmelse med tilsagnet, og det kan anvendes til vedvarende energi i et omfang, der er foreneligt med projektets effekt.
- 2) Arealerne må ikke omlægges.
- 3) Arealerne må ikke tilføres gødning, bortset fra den gødning, der efterlades af græssende husdyr.
- 4) Arealerne må ikke tilføres jordforbedringsmidler.
- 5) Arealerne må ikke tilføres plantebeskyttelsesmidler.
- 6) Arealerne må ikke anvendes til etablering af skov eller energi-, lav- eller stævningsskov.
- 7) Arealerne må ikke anvendes til dyrkning af afgrøder, herunder ikke anvendes til frøproduktion og til dyrkning af energiafgrøder, prydvækster, pyntegrønt og juletræer. Dette er dog ikke til hinder for, at græs og anden plantevækst på arealerne kan anvendes til græsning, slæt, røorskær, høst af biomasse eller lignende.
- 8) Der må ikke tilskudsfodres på arealerne. Tilskudsfodring af kalve under 6 måneder i kalveskjul og halm til strøelse er dog tilladt. Mineraler betragtes ikke som tilskudsfoder.
- 9) Aktiviteter, bortset fra afgræsning, som ejere og forpagtere iværksætter eller tillader på den del af arealerne, der ligger nærmere end 5 meter fra åbne vandløb, søer over 100 m² og kystlinjer, skal udføres på en måde, der ikke medfører erosion af nævnte del af arealerne. Afstanden regnes fra vandløbets eller søens øverste kant eller for så vidt angår kystlinjer fra årets normale højeste vandstandslinje.
- 10) Kontrolmyndigheden skal have adgang til projektarealet i forbindelse med kontrol.
- 11) Der skal være den adgang til projektarealet, der er nødvendig for at kunne opfylde bestemmelser vedrørende vedligeholdelse af anlæg, jf. § 14, stk. 2.
- 12) Den naturtype og tilstand, der dannes som følge af de bestemmelser, der tinglyses i medfør af nærværende bekendtgørelse, er ikke omfattet af undtagelsesreglen (1-årsreglen) i § 2, stk. 1 og 3, i bekendtgørelse nr. 401 af 20. april 2023 om beskyttede naturtyper eller senere bestemmelser, der måtte afløse de nævnte bestemmelser.

13) Den, Landbrugsstyrelsen bemyndiger dertil, skal have adgang til arealer i projektarealet i forbindelse med målinger af effekten af projektet på vandmiljøet, naturen og klimaet, herunder til at tage jord- og vandprøver.

Stk. 3. Der kan i særlige tilfælde dispenseres fra forpligtelserne i stk. 2, nr. 4, 5, 8 og 9, 1. pkt.

Kapitel 6

Tilskudsberettigede udgifter

§ 18. Der kan opnås tilskud til projektudgifter til projekter, som er nødvendige for og direkte relaterede til projektet. Det kan være udgifter til følgende:

- 1) Den direkte lønudgift til tilsagnshavers personale, der er beskæftiget med projektet, tillagt 15 pct. overhead, jf. dog stk. 3-5.
- 2) Undersøgelser.
- 3) Information og møder.
- 4) Konsulenter, dog højst á en timepris på 1.200 kr. Konsulentens udgifter til rejser, kørsel, fortæring og repræsentation skal være indeholdt i timeprisen.

Stk. 2. Ved etablering af vådområdeprojekter eller lavbundsprojekter kan der endvidere opnås tilskud til følgende udgifter:

- 1) Køb af varer og tjenesteydelser, herunder entreprenørydelser.
- 2) Anlægsarbejde.
- 3) Tinglysning af servitut om et vådområdeprojekt eller et lavbundsprojekt, jf. § 17.

Stk. 3. Udgifter til løn til tilsagnshavers personale, der er beskæftiget med projektet, er tilskudsberettigede, hvis opgaverne ikke normalt finansieres af offentlige institutioner, offentlige virksomheder eller kommunale fællesskaber, og udgifterne kan dokumenteres.

Stk. 4. Der ydes tilskud til lønudgifter, jf. stk. 1, nr. 1, efter følgende maksimale timepriser:

- 1) Til almindelig ledelsesarbejde samt projektledelse: 590 kr.

2) Til arbejde, der forudsætter viden på højt niveau inden for inden for naturvidenskab, ingeniør, økonomi, administration, jura, samfundsvidenskab: 430 kr.

3) Til arbejde, der ikke er omfattet af nr. 1 og 2: 290 kr.

Stk. 5. I særlige tilfælde kan lønudgifter, jf. stk. 4, nr. 1, omfatte arbejde, der forudsætter særlig erfaring og relevant specialviden på højeste niveau inden for et fagområde, som skal tilgodeses i projektet, og som ikke er almindeligt ledelsesarbejde eller projektledelse.

Stk. 6. Der kan godkendes andre projektudgifter end de i stk. 1 og 2 anførte som tilskudsberettigede, hvis disse er af væsentlig betydning for at gennemføre projektet.

Stk. 7. For udgifter over 50.000 kr. ydes tilskuddet alene til det billigste tilbud på baggrund af to direkte sammenlignelige tilbud, jf. § 6, stk. 1, nr. 3 og § 7, stk. 1, nr. 5.

Stk. 8. Der ydes tilskud på 100 pct. af de tilskudsberettigede projektudgifter.

§ 19. Der kan ikke opnås tilskud til følgende projektudgifter:

- 1) Udgifter, hvortil der gives andre EU-tilskud.
- 2) Udgifter, hvortil der er modtaget tilskud fra anden offentlig myndighed.
- 3) Udgifter til køb af brugt udstyr og materiel.
- 4) Udgifter til leje og leasing af udstyr og materiel.
- 5) Udgifter til reparation af udstyr.
- 6) Udgifter til moms, medmindre denne endeligt bæres af tilsagnshaver, jf. artikel 69, stk. 3, litra c, i forordning nr. 1303/2013.
- 7) Finansierings- og pengeinstitutomkostninger, jf. artikel 69, stk. 3, litra a, i forordning nr. 1303/2013.
- 8) Advokat- og revisionsomkostninger.
- 9) Udgifter i form af naturalydelse, som omhandlet i artikel 69, i forordning nr. 1303/2013.
- 10) Udgifter vedrørende aktiviteter, som tilsagnshaver eller en ejer eller forpagter af arealer i projektområdet er forpligtet til at gennemføre i medfør af anden lovgivning.
- 11) Udgifter, som tilsagnshaver har afholdt, inden den 1. januar 2023.

- 12) Udgifter til simple genanskaffelser.
- 13) Almindelige driftsomkostninger.
- 14) Udgifter, der ikke er specificerede i budgettet.
- 15) Udgifter til forskning, overvågning og teknologisk udvikling.
- 16) Udgifter til at varetage sædvanlige myndighedsopgaver.
- 17) Udgifter til aktiviteter vedrørende anlægsarbejder på arealer der anvendes som brandbælter.
- 18) Udgifter til rekreative formål, herunder stier og udkigstårne.
- 19) Udgifter til køb af rettigheder til landbrugsproduktion.
- 20) Udgifter til køb af betalingsrettigheder.
- 21) Køb af jord for et beløb, der overstiger 10 pct. af de samlede støtteberettigede udgifter til den pågældende operation, med undtagelse af køb af jord med henblik på miljøbevarelse og bevaring af kulstofrig jordbund eller jord købt af unge landbrugere ved hjælp af finansielle instrumenter. I forbindelse med finansielle instrumenter gælder det loft for støtteberettigede offentlige udgifter, der betales til slutmodtageren, eller i forbindelse med garantier for det underliggende lånebeløb.
- 22) Udgifter til køb af dyr, etårige planter og udplantning heraf til andre formål end:
 - a) at genoprette land- eller skovbrugspotentialet efter en naturkatastrofe, ugunstige vejrforhold eller en katastrofal hændelse,
 - b) at beskytte husdyr mod store rovdyr eller anvendelse i skovbrug i stedet for maskiner,
 - c) at opdrætte udryddelsestruede racer som defineret i artikel 2, nr. 24, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/1012 i henhold til de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 70, eller
 - d) at bevare plantesorter, der er truet af genetisk erosion, i henhold til de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 70.

Kapitel 7

Ændring af projektet og overdragelse af tilsagn

§ 20. Der kan godkendes ændringer af et projekt, herunder også ændringer af oplysninger om den reserverede økonomiske ramme til lodsejerkompensation og forlængelse af projektperioden, hvis projektet i sin ændrede form ville være blevet prioriteret, jf. §§ 9 og 10 og projektet fortsat opfylder kriterierne, jf. §§ 11-13. Ændringer vurderes i forhold til de kriterier til projektet, der var gældende på tilsagnstidspunktet.

Stk. 2. Oplysning om reservationen af de økonomiske rammer til køb af projektjord, jordfordeling eller tilsagn om tilskud til fastholdelse kan ændres ved en omfordeling mellem disse.

Stk. 3. Ubrugte midler inden for tilsagnsbudgettet i tilsagn om tilskud til etablering af kvælstofvådområdeprojekter og lavbundsprojekter kan i forbindelse med en ændring af projektet søges flyttet til de økonomiske rammer til lodsejerkompensation, som er reserveret til jordkøb, jordfordeling og tilsagn om tilskud til en arealbaseret tilskudsordning for Vand- og klimaprojekter.

Stk. 4. Tilsagnshaver kan forhøje en eller flere tilskudsberettigede udgifter, hvis det ligger inden for det samlede tilsagnsbeløb ved en omfordeling mellem de tilskudsberettigede udgifter, hvor en anden udgift reduceres. En forhøjelse af en tilskudsberettiget udgift på mere end 10 pct. skal dog godkendes af Landbrugsstyrelsen, jf. stk. 7.

Stk. 5. Tilsagnsbeløbet kan ikke forhøjes i forbindelse med ændring af et projekt, jf. dog stk. 6.

Stk. 6. Tilsagnsbeløbet til etablering af kvælstofvådområdeprojekter og til etablering af lavbundsprojekter kan forhøjes i ganske særlige tilfælde i forbindelse med ændring af projektet.

Stk. 7. Ændring af et projekt kan iværksættes af tilsagnshaver for egen regning og risiko inden ansøgning til og godkendelse af Landbrugsstyrelsen.

§ 21. Anmodning om ændringer af projekter skal vedlægges følgende:

- 1) Begrundelse for ændringen.
- 2) Beskrivelse af ændringen.
- 3) Beskrivelse af hvad ændringen betyder for projektet, herunder projektets kvælstof, fosfor og CO₂ effekter,

- 4) Ved ændring af projektgrænser indtegnes ændringen i IMK, og der medsendes kort over ændringerne.
- 5) Opdaterede effektberegninger.

Stk. 2. Anmodning om ændring af budgettet skal vedlægges følgende:

- 1) Begrundelse for ændringen.
- 2) Et nyt budget.
- 3) Nye tilbud, hvis budgetændringen omfatter indkøb af varer eller ydelser med en pris over 50.000 kr.

Stk. 3. Anmodning om forlængelse af projektperioden skal vedlægges følgende:

- 1) Kort redegørelse for årsagen til, at projektet er forsinket.
- 2) Angivelse af dato for, hvornår projektet kan afsluttes.
- 3) Begrundet redegørelse for, hvordan projektet realistisk kan gennemføres inden for den forlængede periode.
- 4) Tidsplan for gennemførelse af projektet.

Stk. 4. Landbrugsstyrelsen kan af egen drift forlænge projektperioden, hvis der fortsat gennemføres en jordfordeling eller hvis Miljøstyrelsen endnu ikke har vurderet en indsendt slutredegørelse.

§ 22. Anmodning om ændring skal indgives til Landbrugsstyrelsen, som vurderer om betingelserne i § 21 er opfyldt. Miljøstyrelsen vurderer dog, om kriterierne for etableringsprojekter, jf. §§ 12 og 13, fortsat er opfyldt efter den anmodede ændring af projektet. Ændringer vurderes i forhold til de kriterier til projektet, der var gældende på tilsagnstidspunktet.

§ 23. Anmodning om ændring af et projekt skal være modtaget senest 2 måneder før den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet, jf. dog § 20, stk. 4.

Stk. 2. Anmodning om forlængelse af projektperioden skal være modtaget senest 10 dage før den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet, jf. dog § 20, stk. 4.

§ 24. Det kan efter anmodning tillades, at tilsagn om tilskud overdrages til en kommune eller til Naturstyrelsen.

Stk. 2. Den, der får overdraget tilsagnet, overtager alle rettigheder og forpligtelser efter tilsagnet.

Kapitel 8

Udbetaling af tilskud

§ 25. Udbetaling af tilskud sker på baggrund af tilsagnshavers opgørelse over betalte og dokumenterede tilskudsberettigede udgifter.

Stk. 2. Anmodning om udbetaling af tilskud til forundersøgelserprojekter skal indeholde:

- 1) Udbetalingskemaet, hvor de påkrævede oplysninger er afgivet.
- 2) Alle udgiftsbilag.
- 3) Dokumentation for betaling af udgifterne.
- 4) Dokumentation for eventuelle afholdte udbud.
- 5) En teknisk og en ejendomsræssig forundersøgelserrapport, jf. dog stk. 7.

Stk. 3. Anmodning om udbetaling af tilskud til etablering af vådområdeprojekter og lavbundsprojekter skal vedlægges:

- 1) Udbetalingskemaet, hvor de påkrævede oplysninger er afgivet.
- 2) Dokumentation for korrekt udført skiltning:
 - a) Som dokumentation for fysisk skiltning indgives to fotos, som viser skiltet og dets placering.
 - b) Som dokumentation for skiltning på officiel hjemmeside og officielle sociale medieplatforme angives websted, og der sendes skærbilleder af webstedet, der viser skiltningen.
- 3) Alle udgiftsbilag.
- 4) Dokumentation for betaling af udgifterne.
- 5) Dokumentation for eventuelle afholdte udbud.
- 6) De nødvendige tilladelser til projektet fra offentlige myndigheder.

- 7) Dokumentation for tinglysning af projektarealet.
- 8) En slutrapport hvori der oplyses om etableringsprojektets faktiske resultater.
- 9) Slutredegørelsen.

Stk. 4. Anmodning om udbetaling skal være modtaget senest 6 måneder efter den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet. [Fristen kan efter en konkret vurdering i særlige tilfælde fraviges.]

Stk. 5. Alle udgifter skal være afholdt og betalt af tilsagnshaver senest på tidspunktet, hvor udbetalingsanmodningen indgives.

Stk. 6. Den endelige slutredegørelse, som Miljøstyrelsen har godkendt, anvender Landbrugsstyrelsen i forbindelse med godkendelse af de tilskudsberettigede udgifter anført i udbetalingsanmodningen, jf. § 14, stk. 1, nr. 5.

Stk. 7. Stk. 2, nr. 5, om at indsende en ejendomsmæssig forundersøgelserapport, fraviges, hvis det ikke findes nødvendigt til etableringen af projektet, jf. § 7, stk. 3.

§ 26. Tilskuddet overføres til tilsagnshavers NemKonto, medmindre tilsagnshaver har anvist en anden konto, hvortil udbetalingen skal ske. Tilskuddet udbetales i én samlet udbetaling.

Kapitel 9

Bortfald af tilsagn, tilbagebetaling og nedsættelse af tilskud

Bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud

§ 27. Der træffes afgørelse om bortfald af tilsagn, hvis:

- 1) tilsagnshaver har givet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse,
- 2) tilsagnshaver tilsidesætter sine pligter efter §§ 8, 15, stk. 1 og 2, 16, stk. 1, i Lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v., eller
- 3) et eller flere kriterier for støtteberettigelse i §§ 11- 13 ikke er overholdt.

Nedsættelse af tilskud ved overtrædelse af forpligtelser

§ 28. Ved manglende opfyldelse af en forpligtelse, jf. § 14, stk. 1, nr. 1, 3, 4, 6 og 7, og stk. 2-6, § 15, og § 16, kan der træffes afgørelse om hel eller delvis nedsættelse af tilskud på baggrund af en konkret vurdering. Hvis tilskuddet nedsættes helt, træffes der samtidig afgørelse om, at tilsagnet bortfalder.

§ 29. Ved manglende opfyldelse af forpligtelsen om udbetalingen, jf. § 14, stk. 1, nr. 5, nedsættes udbetalingen med 1 pct. pr. kalenderdag ved for sent modtaget anmodning om udbetaling, jf. § 25, stk. 4, til og med den 20. kalenderdag.

Stk. 2. En forsinkelse på mere end 20 kalenderdage medfører 100 pct. nedsættelse af udbetalingen og bortfald af tilsagn.

§ 30. Der træffes efter en konkret vurdering afgørelse om en forholdsmæssig nedsættelse af den samlede værdi af de tilskudsberettigede projektudgifter, der skulle have været i udbud, hvis reglerne i udbudsloven eller lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren ikke er overholdt.

Stk. 2. Tilskuddet nedsættes, hvis der konstateres manglende overholdelse af skiltning, som beskrevet i bilag III i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 2022/129 af 2. december 2021. nedsættelsen udgør 1. pct. af tilskudsbeløbet, dog maksimalt 50.000 kr.

Kapitel 10

Obligatorisk digital kommunikation

§ 31. Afgørelser sendes via Tast Selv.

Stk. 2. Ansøgninger om tilsagn om tilskud, jf. §§ 6 og 7, projektændringer, jf. § 22, projektoverdragelser i projektperioden, jf. § 24, og udbetalinger, jf. § 25, skal indgives via Tast Selv. Bilag hertil skal dog indgives via e-mail til vkp@lbt.dk.

Stk. 3. Partshøringer efter forvaltningslovens § 19 sendes til parten via Tast Selv.

Kapitel 11

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

§ 32. Bekendtgørelsen træder i kraft den [xx. september] 2023.

Landbrugsstyrelsen, den [XX] 2023

Lars Gregersen

/Underskriver

UDKAST

Bilag 1

Kvælstofindsatsbehov for kvælstofvådområder, jf. § 9, stk. 4 og 5, § 10, stk. 5, § 11, stk. 1, og § 12, stk. 1, nr. 1 og 5

Hovedfarvands- område	Kystvand - delopland	Forventet effekt (tons N/år)	Forventet yderligere indsats (tons N/år)
1 Nordsøen	111 Lister Dyb	-	-
1 Nordsøen	107 Juvre Dyb	29,9	16,9
1 Nordsøen	120 Knudedyb	105,7	350,4
1 Nordsøen	121 Grådyb	59,9	280,9
1 Nordsøen	119 Vesterhavet, syd	-	-
1 Nordsøen	132 Ringkøbing Fjord	160,5	458,2
1 Nordsøen	131 Nissum Fjord, Felsted Kog	49,6	176,2
1 Nordsøen	130 Nissum Fjord, mellem	9,0	15,3
1 Nordsøen	129 Nissum Fjord, ydre	7,3	48,1
1 Nordsøen	133 Vesterhavet, nord	-	-
2 Skagerrak	221 Skagerrak	-	-
3 Kattegat	225 Nordlige Kattegat, Ålbæk Bugt	-	-
3 Kattegat	232 Nissum Bredning	7,5	41,3
3 Kattegat	233 Kås Bredning og Venø Bugt	-	-
3 Kattegat	234 Løgstør Bredning	-	-
3 Kattegat	236 Thisted Bredning	16,0	145,4
3 Kattegat	158 Hjarbæk Fjord	25,4	241,6
3 Kattegat	157 Bjørnholms Bugt, Riisgårde Bredning, Skive Fjord og Lovns Bredning	43,5	219,2
3 Kattegat	238 Halkær Bredning	8,8	68,0
3 Kattegat	235 Nibe Bredning og Langerak	-	-
3 Kattegat	159 Mariager Fjord, indre	1,4	58,3
3 Kattegat	160 Mariager Fjord, ydre	-	-
3 Kattegat	222 Kattegat, Aalborg Bugt	-	-
3 Kattegat	136 Randers Fjord, indre	73,7	-

3 Kattegat	137 Randers Fjord, ydre	8,6	-
3 Kattegat	138 Hevring Bugt	-	-
3 Kattegat	139 Anholt	-	-
3 Kattegat	154 Kattegat, Læsø	-	-

3 Kattegat	165 Isefjord, indre	17,1	53,7
3 Kattegat	24 Isefjord, ydre	2,1	4,1
3 Kattegat	2 Roskilde Fjord, indre	4,2	16,9
3 Kattegat	1 Roskilde Fjord, ydre	10,5	15,3
3 Kattegat	200 Kattegat, Nordsjælland	5,7	6,8
4 Nordlige Bælthav	140 Djursland Øst	28,5	46,5
4 Nordlige Bælthav	141 Ebeltoft Vig	0,2	-
4 Nordlige Bælthav	144 Knebel Vig	1,1	-
4 Nordlige Bælthav	145 Kalø Vig	-	-
4 Nordlige Bælthav	147 Århus Bugt og Begtrup Vig	-	-
4 Nordlige Bælthav	146 Norsminde Fjord	3,1	-
4 Nordlige Bælthav	128 Horsens Fjord, indre	5,4	35,6
4 Nordlige Bælthav	127 Horsens Fjord, ydre	1,7	-
4 Nordlige Bælthav	59 Nærå Strand	4,7	15,9
4 Nordlige Bælthav	93 Odense Fjord, Seden Strand	10,2	105,2
4 Nordlige Bælthav	92 Odense Fjord, ydre	1,5	-
4 Nordlige Bælthav	62 Lillestrand	0,0	-
4 Nordlige Bælthav	142 Stavns Fjord	0,4	-
4 Nordlige Bælthav	219 Århus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav	8,0	-
4 Nordlige Bælthav	28 Sejerø Bugt	-	-
5 Lillebælt	123 Vejle Fjord, indre	1,1	4,1
5 Lillebælt	122 Vejle Fjord, ydre	1,9	5,4
5 Lillebælt	224 Nordlige Lillebælt	3,5	9,1
5 Lillebælt	124 Kolding Fjord, indre	2,0	80,9
5 Lillebælt	125 Kolding Fjord, ydre	0,2	9,0
5 Lillebælt	80 Gamborg Fjord	0,1	16,0
5 Lillebælt	231 Lillebælt, Snævringen	0,1	8,6
5 Lillebælt	109 Hejlsminde Nor	1,1	23,0
5 Lillebælt	108 Avnø Vig	0,7	10,5
5 Lillebælt	106 Haderslev Fjord	1,0	29,5
5 Lillebælt	82 Aborg Minde Nor	0,6	27,3

5 Lillebælt	74 Bredningen	0,3	18,4
5 Lillebælt	217 Lillebælt, Bredningen	1,7	28,6
5 Lillebælt	113 Flensborg Fjord, indre	0,7	4,4
5 Lillebælt	114 Flensborg Fjord, ydre	-	-

5 Lillebælt	110 Nybøl Nor	-	-
5 Lillebælt	105 Augustenborg Fjord	1,0	-
5 Lillebælt	104 Als Sund	0,3	-
5 Lillebælt	103 Als Fjord	0,8	-
5 Lillebælt	102 Åbenrå Fjord	0,3	-
5 Lillebælt	101 Genner Bugt	0,7	-
5 Lillebælt	87 Helnæs Bugt	0,5	-
5 Lillebælt	216 Lillebælt, syd	-	-
6 Storebælt	29 Kalundborg Fjord	0,5	-
6 Storebælt	204 Jammerland Bugt og Musholm Bugt	9,5	-
6 Storebælt	85 Kertinge Nor	-	-
6 Storebælt	84 Kerteminde Fjord	0,0	-
6 Storebælt	96 Storebælt, NV	0,8	-
6 Storebælt	95 Storebælt, SV	-	-
6 Storebælt	83 Holckenhavn Fjord	2,0	48,7
6 Storebælt	86 Nyborg Fjord	-	-
6 Storebælt	89 Lunkebugten	-	-
6 Storebælt	90 Langelandssund	-	-
6 Storebælt	68 Lindelse Nor	0,4	1,2
6 Storebælt	72 Kløven	0,3	0,9
6 Storebælt	212 Faaborg Fjord	0,0	0,6
6 Storebælt	214 Det sydfynske Øhav	1,4	11,3
6 Storebælt	16 Korsør Nor	-	-
6 Storebælt	25 Skælskør Fjord og Nor	-	-
6 Storebælt	17 Basnæs Nor	1,3	-
6 Storebælt	18 Holsteinborg Nor	-	-
6 Storebælt	35 Karrebæk Fjord	4,2	-
6 Storebælt	36 Dybsø Fjord	-	-
6 Storebælt	37 Avnø Fjord	-	-
6 Storebælt	206 Smålandsfarvandet, åbne del	-	-
6 Storebælt	34 Smålandsfarvandet, syd	-	-

6 Storebælt	38 Guldborgsund	-	-
6 Storebælt	45 Grønsund	1,0	-
7 Sydlige Bælthav	207 Nakskov Fjord	8,2	-
7 Sydlige Bælthav	209 Rødsand og Bredningen	2,9	59,6
7 Sydlige Bælthav	208 Femerbælt	-	-

UDKAST

8 Øresund	6 Nordlige Øresund	-	-
8 Øresund	201 Køge Bugt	-	-
9 Østersøen	49 Stege Nor	0,0	2,1
9 Østersøen	48 Stege Bugt	-	-
9 Østersøen	47 Præstø Fjord	0,4	-
9 Østersøen	44 Hjelm Bugt	-	-
9 Østersøen	46 Fakse Bugt	-	-
9 Østersøen	57 Østersøen, Christiansø	-	-
9 Østersøen	56 Østersøen, Bornholm	0,6	181,3
Sum		763	3000

Bilag 2

Kvælstofindsatsbehov for lavbundsprojekter, jf. § 10, stk. 4-6 og § 13, stk. 1, nr. 6

Hovedfarvands-område	Kystvand - delopland	Forventet effekt (tons N/år)	Forventet yderligere indsats (tons N/år)
1 Nordsøen	111 Lister Dyb	-	-
1 Nordsøen	107 Juvre Dyb	1,5	16,9
1 Nordsøen	120 Knudedyb	7,0	350,4
1 Nordsøen	121 Grådyb	7,0	280,9
1 Nordsøen	119 Vesterhavet, syd	-	-
1 Nordsøen	132 Ringkøbing Fjord	14,2	458,2
1 Nordsøen	131 Nissum Fjord, Felsted Kog	4,5	176,2
1 Nordsøen	130 Nissum Fjord, mellem	0,4	15,3
1 Nordsøen	129 Nissum Fjord, ydre	0,9	48,1
1 Nordsøen	133 Vesterhavet, nord	-	-
2 Skagerrak	221 Skagerrak	-	-
3 Kattegat	225 Nordlige Kattegat, Ålbæk Bugt	-	-
3 Kattegat	232 Nissum Bredning	1,6	41,3
3 Kattegat	233 Kås Bredning og Venø Bugt	-	-
3 Kattegat	234 Løgstør Bredning	-	-
3 Kattegat	236 Thisted Bredning	1,4	145,4
3 Kattegat	158 Hjarbæk Fjord	6,5	241,6
3 Kattegat	157 Bjørnholms Bugt, Riisgårde Bredning, Skive Fjord og Lovns Bredning	8,2	219,2
3 Kattegat	238 Halkær Bredning	2,0	68,0
3 Kattegat	235 Nibe Bredning og Langerak	-	-
3 Kattegat	159 Mariager Fjord, indre	0,7	58,3
3 Kattegat	160 Mariager Fjord, ydre	-	-
3 Kattegat	222 Kattegat, Aalborg Bugt	-	-
3 Kattegat	136 Randers Fjord, indre	7,7	-
3 Kattegat	137 Randers Fjord, ydre	0,1	-
3 Kattegat	138 Hevring Bugt	-	-
3 Kattegat	139 Anholt	-	-

3 Kattegat	154 Kattegat, Læsø	-	-
------------	--------------------	---	---

UDKAST

3 Kattegat	165 Isefjord, indre	1,9	53,7
3 Kattegat	24 Isefjord, ydre	0,1	4,1
3 Kattegat	2 Roskilde Fjord, indre	0,7	16,9
3 Kattegat	1 Roskilde Fjord, ydre	1,6	15,3
3 Kattegat	200 Kattegat, Nordsjælland	0,7	6,8
4 Nordlige Bælthav	140 Djursland Øst	5,2	46,5
4 Nordlige Bælthav	141 Ebeltoft Vig	0,0	-
4 Nordlige Bælthav	144 Knebel Vig	0,0	-
4 Nordlige Bælthav	145 Kalø Vig	-	-
4 Nordlige Bælthav	147 Århus Bugt og Begtrup Vig	-	-
4 Nordlige Bælthav	146 Norsminde Fjord	0,4	-
4 Nordlige Bælthav	128 Horsens Fjord, indre	0,5	35,6
4 Nordlige Bælthav	127 Horsens Fjord, ydre	0,0	-
4 Nordlige Bælthav	59 Nærå Strand	0,2	15,9
4 Nordlige Bælthav	93 Odense Fjord, Seden Strand	1,7	105,2
4 Nordlige Bælthav	92 Odense Fjord, ydre	0,0	-
4 Nordlige Bælthav	62 Lillestrand	0,0	-
4 Nordlige Bælthav	142 Stavns Fjord	-	-
4 Nordlige Bælthav	219 Århus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav	0,5	-
4 Nordlige Bælthav	28 Sejerø Bugt	-	-
5 Lillebælt	123 Vejle Fjord, indre	0,8	4,1
5 Lillebælt	122 Vejle Fjord, ydre	0,3	5,4
5 Lillebælt	224 Nordlige Lillebælt	0,4	9,1
5 Lillebælt	124 Kolding Fjord, indre	0,7	80,9
5 Lillebælt	125 Kolding Fjord, ydre	0,1	9,0
5 Lillebælt	80 Gamborg Fjord	0,1	16,0
5 Lillebælt	231 Lillebælt, Snævringen	0,0	8,6
5 Lillebælt	109 Hejlsminde Nor	0,2	23,0
5 Lillebælt	108 Avnø Vig	0,1	10,5
5 Lillebælt	106 Haderslev Fjord	0,2	29,5
5 Lillebælt	82 Aborg Minde Nor	0,2	27,3
5 Lillebælt	74 Bredningen	0,3	18,4
5 Lillebælt	217 Lillebælt, Bredningen	0,5	28,6
5 Lillebælt	113 Flensborg Fjord, indre	0,1	4,4
5 Lillebælt	114 Flensborg Fjord, ydre	-	-

5 Lillebælt	110 Nybøl Nor	-	-
5 Lillebælt	105 Augustenborg Fjord	0,2	-
5 Lillebælt	104 Als Sund	0,0	-
5 Lillebælt	103 Als Fjord	0,2	-
5 Lillebælt	102 Åbenrå Fjord	0,2	-
5 Lillebælt	101 Genner Bugt	0,3	-
5 Lillebælt	87 Helnæs Bugt	0,4	-
5 Lillebælt	216 Lillebælt, syd	-	-
6 Storebælt	29 Kalundborg Fjord	0,0	-
6 Storebælt	204 Jammerland Bugt og Musholm Bugt	3,3	-
6 Storebælt	85 Kertinge Nor	0,0	-
6 Storebælt	84 Kerteminde Fjord	0,0	-
6 Storebælt	96 Storebælt, NV	0,1	-
6 Storebælt	95 Storebælt, SV	-	-
6 Storebælt	83 Holckenhavn Fjord	0,4	48,7
6 Storebælt	86 Nyborg Fjord	-	-
6 Storebælt	89 Lunkebugten	-	-
6 Storebælt	90 Langelandssund	-	-
6 Storebælt	68 Lindelse Nor	0,0	1,2
6 Storebælt	72 Kløven	0,1	0,9
6 Storebælt	212 Faaborg Fjord	0,0	0,6
6 Storebælt	214 Det sydfynske Øhav	0,6	11,3
6 Storebælt	16 Korsør Nor	-	-
6 Storebælt	25 Skælskør Fjord og Nor	-	-
6 Storebælt	17 Basnæs Nor	0,0	-
6 Storebælt	18 Holsteinborg Nor	-	-
6 Storebælt	35 Karrebæk Fjord	1,7	-
6 Storebælt	36 Dybsø Fjord	-	-
6 Storebælt	37 Avnø Fjord	-	-
6 Storebælt	206 Smålandsfarvandet, åbne del	-	-
6 Storebælt	34 Smålandsfarvandet, syd	-	-
6 Storebælt	38 Guldborgsund	-	-
6 Storebælt	45 Grønsund	0,2	-
7 Sydlige Bælthav	207 Nakskov Fjord	0,1	-
7 Sydlige Bælthav	209 Rødsand og Bredningen	0,8	59,6
7 Sydlige Bælthav	208 Femerbælt	-	-

8 Øresund	6 Nordlige Øresund	-	-
8 Øresund	201 Køge Bugt	-	-
9 Østersøen	49 Stege Nor	-	2,1
9 Østersøen	48 Stege Bugt	-	-
9 Østersøen	47 Præstø Fjord	0,2	-
9 Østersøen	44 Hjelm Bugt	-	-
9 Østersøen	46 Fakse Bugt	-	-
9 Østersøen	57 Østersøen, Christiansø	-	-
9 Østersøen	56 Østersøen, Bornholm	0,3	181,3
Sum		90	3000

UDKAST

Maksimum omkostninger for vurdering af projektets omkostningseffektivitet, jf.

§ 12, stk. 1, nr. 4 og stk. 2 samt § 13, stk. 1, 5 og stk. 2

Maksimum omkostning pr. kg fjernet kvælstof for kvælstofvådområder*:

Etablering: 5.100 kr. pr. kg kvælstof

Maksimum omkostning pr. ton fjernet CO₂-ækvivalenter for lavbundsprojekter**:

Etablering: 20.000 kr. pr. ton CO₂-ækvivalenter

* Maksimum omkostning pr. kg fjernet kvælstof svarer til 3 gange den vejledende gennemsnitlige referenceværdi (1.700 kr. pr. kg kvælstof) for kvælstofvådområder.

** Maksimum omkostning pr. ton fjernet CO₂-ækvivalenter svarer til 4 gange den vejledende gennemsnitlige referenceværdi (5.000 kr. pr. ton CO₂-ækvivalenter) for lavbundsprojekter.

Bilag 4

Prioriteringskriterier for lavbundsprojekter, jf. § 10, stk. 4

Prioriteringskriterium	POINT			Vægtning	Total
	0	1	2		
1. Omkostningseffektivitet. Kr. pr. ton CO ₂ -ækv.	> 20.000	20.000 - 10.000	< 10.000		
POINT				40 pct.	
2. Arealeffektivitet for N-reduktion ¹⁾ . Reduceret kvælstofudledning i kg N pr. ha.	0	> 0 til < 30	≥ 30		
POINT				35 pct.	
3. Nærhed til kortlagte habitatnaturtyper eller artslevesteder (Natura 2000-udpegningsgrundlag).	> 300 meters afstand	100 - 300 meters afstand	< 100 meters afstand		
POINT				25 pct.	
SAMLET POINTSUM					

1) Point skala for projektets N-arealeffektivitet:

0 = ingen N-effekt, ingen kvælstofindsatsbehov eller kvælstofindsatsbehov indfriet

1 = N-effekt større end nul og mindre end 30 kg N/ha

2 = N-effekt mindst 30 kg N/ha

Bilag 5

Liste over Natura 2000-områder, hvor lavbundsindsatsen kan bidrage til at udvide eller understøtte naturtyper eller artslevesteder, jf. § 13, stk. 3

Natura 2000-område ¹⁾ nr.	Navn
3	Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose
8	Åsted Ådal, Bangsbo ådal og omkringliggende overdrev
12	Store Vildmose
14	Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord
15	Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal
16	Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg
17	Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstemark Skov
18	Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø
21	Ejstrup Klit, Egvands Bakker og Lien med Underlien
24	Hanstholm Reservat, Hanstholm Knuden, Nors Sø og Vandet Sø
27	Hvidbjerg Å, Ove Sø og Ørum Sø
28	Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø
30	Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal
32	Sønder Lem Vig og Geddal Strandenge
33	Tjele Langsø og Vinge Møllebæk
35	Hald Ege, Stanghede og Dollerup Bakker
37	Rosborg Sø
38	Bredsgård Sø
39	Mønsted og Daugbjerg Kalkgruber og Mønsted Ådal
40	Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

41	Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø
47	Eldrup Skov og søer og moser i Løvenholm Skov
48	Stubbe Sø
49	Gudenå og Gjærn Bakker
52	Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå
53	Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov
59	Kysing Fjord
64	Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede
65	Nissum Fjord
66	Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord
67	Borris Hede
68	Skjern Å
69	Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen
72	Husby Sø og Nørresø
75	Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage
76	Store Vandskel, Rørbæk Sø, Tinnets Krat og Holtum Ådal øvre del
77	Uldum Kær, Tørring Kær og Ølholm Kær
78	Skove langs nordsiden af Vejle Fjord
81	Øvre Grejs Ådal
84	Kallesmærsk Hede, Grærup Langsø, Fiilsø og Kærgård Klitplantage
85	Hedeområder ved Store Råbjerg
86	Vejen Mose
87	Nørrebæk ved Tvilho
88	Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde
89	Vadehavet
90	Sneum Å og Holsted Å

91	Kongeå
92	Pamhule Skov og Stevning Dam
93	Lindet Skov, Hønning Mose, Hønning Plantage og Lovrup Skov
95	Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark
97	Frøslev Mose
98	Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose
99	Kongens Mose og Draved Skov
100	Sølsted Mose
103	Kogsbøl og Skast Mose
108	Æbelø, havet syd for og Nærå
112	Lillebælt
113	Urup Dam, Brabæk Mose, Birkende Mose og Illemose
114	Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å
120	Skove og søer syd for Brahetrolleborg
121	Arreskov Sø
127	Sydfynske Øhav
130	Teglstrup Hegn og Hammermølle Skov
131	Gurre Sø
133	Gribskov, Esrum Sø, Esrum Å og Skævret Skov
134	Arresø, Ellemose og Lille Lyngby Mose
135	Tisvilde Hegn og Melby Overdrev
136	Roskilde Fjord og Jægerpris Nordskov
139	Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov
140	Vasby Mose og Sengeløse Mose
146	Hejede Overdrev, Valborup Skov og Valsøllille Sø
148	Køge Å

149	Tryggevælde Ådal
150	Gammel Havdrup Mose
151	Ramsø Mose
154	Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Desebjerg og Bollinge Bakke
155	Udby Vig
156	Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å
157	Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken
163	Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose
168	Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund
173	Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand
175	Horreby Lyng og Listrup Lyng
177	Maribosøerne
183	Busemark Mose og Råby Sø
186	Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne
222	Villestrup Ådal
223	Kastbjerg Ådal
224	Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage
226	Svanemose
227	Mols Bjerger med kystvande
228	Stenholt Skov og Stenholt Mose
232	Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup Sø og Tåstrup Mose
233	Brabrand Sø med omgivelser
238	Egtved Ådal
253	Stensbæk Plantage og Heder
261	Freerslev hegn

1) Disse områder er udpeget i henhold til bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Habitatbekendtgørelsen).

UDKAST